

กรธ.ไขข้อข้องใจ

๑. ทำไมต้องเน้นการปราบโกง
  - ที่ผ่านมามีการโกงกันมากจนประเทศชาติเสียหาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม คงจะให้โกงกันต่อไปไม่ได้
๒. ไม่เป็นประชาธิปไตยจริงหรือ
  - ไม่จริง การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาโดยตลอด และมีการนำความคิดเห็นของประชาชนและองค์กรต่าง ๆ หลายประเด็นไปบรรจุไว้ในตัวร่างด้วย สำหรับเนื้อหาของสาระของร่างรัฐธรรมนูญได้มีการแบ่งแยกอำนาจชัดเจน มีระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามแนวทางสากล เน้นมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสในการใช้อำนาจรัฐ
๓. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หายไปไหน
  - ตามหลักสากล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์คือสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีมาแต่กำเนิด ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญนี้ยังคงคุ้มครองอยู่อย่างชัดเจนในมาตรา ๔ ทั้งยังกำหนดมาตรการป้องกันการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ชัดเจนในมาตรา ๒๖ ด้วยว่ากฎหมายจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจนกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือเป็นการทำลายสิทธิหรือเสรีภาพพื้นฐานของมนุษย์ไม่ได้
๔. สิทธิเสรีภาพหลายเรื่องหายไปไหน
  - ไม่หายไปทางตรงข้าม ร่างรัฐธรรมนูญนี้รับรองสิทธิเสรีภาพมากกว่ารัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมาเสียอีก เพราะเดิมเป็นการรับรองสิทธิเสรีภาพเฉพาะที่มีเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ถ้าขาดตกบกพร่องเรื่องใดไป สิทธิก็จะหายไป ซึ่งไม่มีที่ไหนในโลกเขาเขียนอย่างนี้ ร่างรัฐธรรมนูญนี้จึงเขียนแบบสากล โดยอะไรที่ไม่ได้ห้ามโดยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ประชาชนทำได้อย่างและได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ จึงกว้างมาก (มาตรา ๒๕)
๕. กรธ. ตัดสิทธิของประชาชนไปเป็นอำนาจรัฐจริงหรือไม่
  - ไม่จริง สิทธิของประชาชนยังอยู่ แต่กำหนดให้รัฐมี “หน้าที่” ที่จะต้องกระทำการกิจการที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน ถ้ารัฐไม่ทำหน้าที่ก็เป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ ประชาชนและชุมชนสามารถฟ้องรัฐและหน่วยงานของรัฐให้ปฏิบัติตามหน้าที่ได้ หน้าที่นี้ต่างจาก “อำนาจ” เพราะอำนาจเป็นเรื่องที่ทำหรือไม่ทำก็ได้ แต่ร่างรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ ไม่ใช่มีอำนาจ (หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ)
๖. ประชาชนมีส่วนจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร
  - รธน. ประชาชนและชุมชนยังคงมีสิทธิจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพเหมือนเดิม แถมยังมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากการนำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ด้วย (มาตรา ๔๓)
๗. ถ้ารัฐไม่ทำหน้าที่จะทำอย่างไร
  - รัฐไม่ทำก็คือใจไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ประชาชนหรือชุมชนสามารถร้องไปยัง ปปช. ให้ดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องพ้นจากตำแหน่งได้ และถ้าเป็นกรณีทุจริต ร่างรัฐธรรมนูญยังได้กำหนดให้ตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นตลอดไปอีกด้วย (มาตรา ๒๓๕) นอกจากนี้

ประชาชนยังสามารถฟ้องศาลรัฐธรรมนูญบังคับให้รัฐทำหน้าที่ดังกล่าวได้โดยตรง (มาตรา ๒๑๓) ทั้งยังไม่ตัดสิทธิของประชาชนที่จะฟ้องส่วนราชการต่อศาลปกครองด้วยมาตรา ๔๑ (๓)

๘. สิทธิชุมชนตกหล่นไปไหน

- ไม่ได้หายไปไหน ชุมชนยังคงมีสิทธิดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม แถมยังมีเพิ่มเรื่องการเข้าชื่อเพื่อเสนอต่อหน่วยงานรัฐในการแก้ไข เพื่อดำเนินการอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้น รวมทั้งการจัดให้มีสวัสดิการชุมชนด้วย (มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓) และยังมีสิทธิดำเนินการร่วมกับรัฐในการดำเนินการดังกล่าว (มาตรา ๔๓) สิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ (มาตรา ๕๓)

๙. ชุมชนมีสถานะทำได้หรือไม่

- การแสดงความคิดเห็นโดยการชุมนุมสาธารณะเป็นเสรีภาพที่ทำได้ แต่การใช้เสรีภาพดังกล่าวต้องใช้ “อย่างรับผิดชอบ” กล่าวคือ เป็นไปตามกฎหมาย ไม่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ หรือสิทธิเสรีภาพของคนอื่น ซึ่งเป็นหลักสากล (มาตรา ๔๔) เราคงปล่อยให้มีการชุมนุมที่ขาดความรับผิดชอบต่ออีกไม่ได้

๑๐. สิทธิสตรีอยู่ตรงไหน และส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวอย่างไรบ้าง

- มาตรา ๒๗ รับรองความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง และเป็นหลักประกันไม่ให้เลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง
- ร่าง รธน. กำหนดให้รัฐต้องให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสตรีให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และไม่ถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมด้วย (มาตรา ๒๗)
- เนื่องจากครอบครัวเป็นพื้นฐานของสังคม ร่าง รธน. จึงกำหนดให้รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวไว้โดยเฉพาะ (มาตรา ๗๑) และกำหนดให้หน้าที่ของรัฐในการให้การศึกษาว่าต้องมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวด้วย (มาตรา ๕๔ วรรคสี่)

๑๑. คนรุ่นใหม่จะได้รับประโยชน์อะไรจาก รธน. นี้

- ร่าง รธน. นี้กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเลือกตั้งเมื่อครบอายุ ๑๘ ปีในวันเลือกตั้ง (มาตรา ๙๕ (๒)) อันส่งผลให้คนรุ่นใหม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ เสนอกฎหมาย และร่วมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้

๑๒. ป้องกันคนโกงไม่ให้เข้าระบบได้อย่างไร

- ร่าง รธน. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและองค์กรอิสระไว้อย่างเข้มข้น มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ที่โกงเลือกตั้งตลอดชีวิต (มาตรา ๒๓๕ วรรคสี่) ให้อำนาจองค์กรอิสระในการตรวจสอบและลงโทษผู้ที่โกงเลือกตั้ง ทั้งยังกำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และองค์กรอิสระซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประพฤติผิดถูกถอดถอนและถูกตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้อีกด้วย

๑๓. ทำไมกำหนดคุณสมบัติ สส. เข้มกว่าเก่า

- เพื่อให้คนดีเข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการบริหารประเทศ และป้องกันมิให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดในบางลักษณะ เช่น เป็นเจ้าสำนักการพนัน ผู้ผลิตหรือผู้ค้ายาเสพติด ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือฟอกเงิน อันเป็นความผิดร้ายแรงเข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑๔. ทำให้ไม่ถึงเลือก สส.ใบเดียว/ประชาชนเสียสิทธิใหม่

- เพื่อให้ระบบการเลือกตั้งสะท้อนความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด โดยให้ทุกเสียงมีความหมาย เนื่องจากเสียงของผู้ที่เลือกผู้สมัครทุกคนจะถูกรวบรวมคำนวณเป็น สส. แบบบัญชีรายชื่อ ไม่ได้ถูกตัดทิ้งแบบในอดีต

๑๕. ประชาชนมีอำนาจ Vote No เปลี่ยนแปลงการเมืองได้อย่างไร

- การที่ รธน. กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตที่จะได้รับเลือกตั้งต้องได้รับคะแนนสูงกว่า Vote No (มาตรา ๘๕) และผู้สมัครทุกรายในเขตนั้นยังถูกห้ามมิให้สมัครในการเลือกตั้งครั้งใหม่ (มาตรา ๙๒) ทำให้พรรคการเมืองต้องนำนโยบายที่ชัดเจนและส่งผู้สมัครที่เป็นที่วางใจและยอมรับจากประชาชนให้เข้าไปเป็นตัวแทนในสภา

๑๖. ทำให้ไม่ให้ สว. มาจากการเลือกตั้งและสรรหาเหมือนเดิม

- เนื่องจากร่าง รธน. ประสงค์จะให้ สว. เป็นตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในสังคม เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้ามาได้ในฐานะตัวแทนของกลุ่มอาชีพ และกลุ่มประโยชน์ต่างๆ และสอดคล้องกับบทบาทของ สว. ตามร่าง รธน.
- เพื่อป้องกันการผูกขาดจากกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มการเมือง

๑๗. สว. ตามร่าง รธน. นี้ เป็น สว. ลากตั้งจริงหรือไม่/ การเลือก สว. ยั่วยุจริงหรือไม่

- ไม่ได้ เนื่องจากร่าง รธน. เปิดกว้างให้ประชาชนสามารถเข้ามาสมัครเป็น สว. ได้ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ทำให้คาดหมายได้ว่าจะมีผู้สมัครเป็นจำนวนมาก และการกำหนดให้ผู้สมัครเลือกกันเองข้ามกลุ่มก็เป็นการป้องกันการฮั้วกันไปในตัว

๑๘. ตั้งใจเปิดทางนายกคนนอกจริงไหม/ ทำให้ต้องเปิดชื่อนายก

- การที่นายกจะเป็นคนนอกหรือไม่ขึ้นอยู่กับประชาชน เนื่องจากพรรคการเมืองต้องประกาศรายชื่อนายกก่อนเลือกตั้ง และมีผลผูกพันกับพรรคนั้นด้วย
- การเปิดรายชื่อนายกเป็นการสร้างความโปร่งใสการเมือง ป้องกันการฮั้วกันระหว่างพรรคการเมืองหรือหักหลังประชาชนหลังเลือกตั้ง

๑๙. รธน. ห้าม สส. ตัดงบประมาณไปพัฒนาจังหวัดจริงหรือไม่

- จริง เนื่องจาก สส. เป็นฝ่ายนิติบัญญัติไม่ใช่ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่ตรวจสอบการ จัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณของฝ่ายบริหาร จริง ๆ เป็นเรื่องที่ไม่ห้ามมาตั้งแต่ รธน. ๒๕๔๐ แล้ว แต่ที่ผ่านมามีการเอาหูไปนาเอาตาไปไร่เพราะหวังประโยชน์ทางการเมือง ร่างรัฐธรรมนูญนี้จึงคงมาตรการนี้ไว้ แต่เพิ่มกำหนดกลไกลงโทษผู้กระทำความผิดให้ชัดเจนเท่านั้น

๒๐. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจล้มฟ้าจริงหรือไม่

- ไม่จริง อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญยังคงเหมือนร่างรัฐธรรมนูญปี ๔๐ และ ๕๐ คงมีเพิ่มมาเรื่องการทำให้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (มาตรา ๒๑๙) และการเรียกประชุมหัวหน้าฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และองค์กรอิสระมาร่วมกันพิจารณาในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญที่จะนำมาใช้บังคับแก่กรณีที่เป็นปัญหาเท่านั้น

๒๑. องค์กรอิสระจะมากำกับและทำให้รัฐบาลอ่อนแอจริงหรือไม่

- ตามหลักประชาธิปไตยนั้น การตรวจสอบเป็นเรื่องปกติ การให้มืองค์กรอิสระเข้าร่วมตรวจสอบด้วยก็เนื่องจากที่ผ่านมาการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับ

ฝ่ายบริหารมีปัญหา ซึ่งองค์กรตรวจสอบก็จะมีอำนาจในการตรวจสอบเหมือนเดิม แต่ทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ถ้ารัฐบาลไม่ได้ทำอะไรผิด ก็ไม่เห็นจะต้องกลัวการเปิดเผยข้อมูลและการตรวจสอบ และในร่างรัฐธรรมนูญนี้ยังให้องค์กรอิสระทั่วทั้งรัฐบาลได้ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการใดอาจเกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐเป็นภาระแก่ลูกหลานในอนาคต แต่การที่จะทั่วทั้งได้นั้นองค์กรอิสระทั้งหมดจะต้องร่วมกันหารือและเห็นพ้องต้องกันด้วย ไม่ใช่องค์กรใดองค์กรหนึ่งจะแก่งัดทั่วทั้งได้เลย (มาตรา ๒๔๕)

๒๒. รธน. ก้าวก้าวอำนาจการบริหารของ ครม. จริงไหม

- ไม่จริง ครม. ยังมีอำนาจเหมือนเดิม ร่าง รธน. เพียงแต่เพิ่มกลไกในการตรวจสอบการทำงานสร้างความโปร่งใสในการดำเนินกิจกรรมของรัฐ และกำหนดความรับผิดชอบของ ครม. ให้ชัดเจนเท่านั้น

๒๓. รธน. แก้ไขยากจริงหรือ

- จริง ซึ่งก็เป็นปกติของร่างรัฐธรรมนูญทุกฉบับ แต่การแก้ไขยากเฉพาะเรื่องสำคัญบางเรื่องเท่านั้น เช่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่างๆ อำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ เป็นต้น เพื่อป้องกันการใช้พวกมากลากไปในสภามาแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เห็นดีเห็นงามด้วย

๒๔. รธน. ตัดสิทธิทางการศึกษาจริงหรือ

- ไม่จริง ที่จริง รธน. เพิ่มสิทธิทางการศึกษาจากเดิม ๑๒ ปี เป็นอย่างน้อย ๑๔ ปี โดยให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมวัยตั้งแต่ตอน ๒ ขวบ เพราะช่วง ๐-๕ ขวบนั้นเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดในการพัฒนาการของมนุษย์ และให้เรียนอนุบาลและภาคบังคับ (ป. ๑-ม.๓) โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย เมื่อจบ ม. ๓ แล้ว วัยรุ่นซึ่งรู้จักตัวเองดีแล้ว มีเสรีภาพที่จะเลือกดำเนินชีวิตของตนเองได้ตามถนัด จะออกไปทำงาน หรือจะเรียนต่อมัธยมปลายหรืออาชีวะก็ได้ตามถนัด แต่ที่สำคัญก็คือ “เด็กที่อยากเรียนต่อ ต้องได้เรียน” โดยร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐจัดตั้งกองทุนขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเด็กเล็กและการศึกษา ทั้งของเด็กที่จบ ม. ๓ และประชาชนทั่วไป (มาตรา ๕๔)

๒๕. รธน. ตัดบัตรทองออกไป ต่อไปนี้ไปโรงพยาบาลต้องจ่ายเองจริงหรือ

- ไม่จริง รธน. กำหนดไว้ในมาตรา ๔๗ ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ และ ยังเขียนไว้ว่า บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ รธน. ยังเขียนเพิ่มเติมด้วยว่าประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- รธน. ยังต้องการให้ประชาชนไม่เพียงแต่ได้รับบริการสาธารณสุขแต่ยังอยากให้ได้รับบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ จึงเขียนกำกับไว้ในมาตรา ๕๕ ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง และให้มีการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากระบบหลักประกันสุขภาพที่แตกต่างกัน โดยเท่าเทียมกัน (มาตรา ๒๕๘ ข.(๔) และ (๕))

๒๖. รธน. นี้ตัดเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุออกไปใช่หรือไม่

- ไม่ใช่ รธน. ฉบับนี้ไม่ได้ตัดเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุออกไป แต่คุ้มครองบุคคลผู้มีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ เพื่อให้ผู้ยากไร้จริงๆ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสมศักดิ์ศรี เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม